

Sprawozdanie Komisji szpitalnej

o wniosku Wydziału krajowego co do potrzeby powiększenia i pokrycia nowym dachem gmachu powszechnego szpitalu we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Wedle ksiąg tabuli miejskiej są właścicielami gmachu popijarskiego we Lwowie, pod L 349 $\frac{1}{4}$ położonego, w którym mieści się powszechny szpital lwowski, trzy oddziały tego szpitalu, mianowicie:

Zakład chorych w $\frac{135}{195}$ częściach, zakład obłąkanych w $\frac{56}{195}$ częściach, a zakład położnic w $\frac{14}{195}$ częściach.

W stanie biernym tej realności intabulowanemi są z tytułu resztującej ceny kupna na rzecz funduszu stypendyjnego:

a) kwota 6.705 złr. 5 kr. m. k.

obecnie 7.040 złr. 30 ct. w. a. wynosząca, należna od funduszu zakładu położnic, tudzież:

b) kwota 26.820 złr. 11 kr. m. k., obecnie 28.161 złr. w. a. wynosząca, należna od funduszu zakładu obłąkanych.

Wydział krajowy wykazuje w sprawozdaniu swem z dnia 25. Sierpnia 1871 do L. 11.687 potrzebę wystawienia nowego dachu na rzeczonyj realności, niemniej podwyższenia drugiego piętra, następnie wybudowania brakującej części prawego skrzydła, jakoteż wystawienia nowej pralni, trupiarni, szopy, tudzież kanału i wychodków.

Komisya przekonała się o bardzo złym stanie dachu, jakoteż o naglącej i nieodzownej potrzebie pokrycia gmachu nowym dachem.

Komisya mniema, że zbytecznem byłoby dowodzić obszernie, iż nie tylko ze względów bezpieczeństwa od pożaru, lecz oraz ze względu na większą trwałość dachu, daleko odpowiedniejszym będzie pokryć gmach ogniotrwałym dachem aniżeli gontowym.

Również przekonała się Komisya naocznie, że drugie piętro w rzeczonym gmachu, niestosunkowo niskiem jest, a zatem podwyższenie murów nietylko przysporzy powietrza, tego pierwszego warunku higieny szpitalnej salom dla chorych na drugim piętrze umieszczonym, lecz oraz pozwoli pomieścić w nich większą ilość chorych, a tem samem przyczyni się do uchylenia wydatku na najmowanie filij.

Potrzeba wykończenia gmachu przez dobudowanie prawego skrzydła, już przed laty uznaną została i jeszcze dekretem z dnia 19. Stycznia 1851 do L. 15.236 poleciło Ministerstwo

spraw wewnętrznych Gubernium, ażeby z wszelką energią popierało wykończenie budowy prawego skrzydła. Przez wybudowanie tego skrzydła odpadnie potrzeba najmywania filij szpitalnych, a wydatek w ten sposób zaoszczędzony obecnie 7.900 złr. a. w. rocznie wynoszący, sam przez się wystarczy co najmniej na oprocentowanie wkładu.

Również nie podpada wątpliwości, że wystawienie nowej pralni po za gmachem szpitalnym, niemniej nowej trupiarni, jakoteż odbudowanie kanału i urządzenie wychodków względami higienicznymi, zaś wystawienie szopy na pomieszczenie sikawki, składu drzewa, i innych przedmiotów względami gospodarczemi wskazanem jest.

Komisya przekonała się również o potrzebie postawienia nowych schodów w gmachu szpitalnym i przejrzała plany i kosztorysy przez Wydział krajowy sobie udzielone.

Na tej podstawie podziela Komisya zapatrywanie Wydziału krajowego o nieodzownej potrzebie i stosowności przekształceń, restauracji i nowych budowli w gmachu szpitalnym przez Wydział krajowy projektowanych.

Gdy jednak w akcie objęcia powszechnego szpitalu lwowskiego pod zarząd Wydziału krajowego tylko zakłady położnic i obłąkanych jako zakłady krajowe uznanymi zostały, a co do zakładu chorych wyraźnie zastrzeżono, że takowy nie jest zakładem krajowym, gdyż nie jest wyposażonym z funduszu krajowego, przeto zastanawiała się Komisya przed dalszym rozbiorem wniosków Wydziału krajowego nad tem, czyli, i o ile Reprezentacya krajowa może mieć prawo, dysponowania własnością zakładu chorych, który nie jest zakładem krajowym, — zaciągania pożyczek na hypotekę nieruchomości, będących własnością tego zakładu, czynienia tak znacznych wkładów na rachunek jego, i obciążania go obowiązkiem spłacania zaciągnięć się mającej pożyczki, jakoteż prowizji od niej.

Tabula miejska świadczy, że nie jakokolwiek inna osoba lub korporacya lecz sam zakład chorych jako osoba moralna jest intabulowanym właścicielem części tej realności do niego należnej. Ten zakład zatem nie jest czyjąkolwiek własnością, lecz sam przez się i sam dla siebie moralną osobą, nie przedmiotem, lecz podmiotem prawnym, słowem: fundacyą. Ten zakład jako osoba moralna, jako podmiot prawny, posiada prócz rzeczonyj nieruchomości, także jeszcze inny majątek, składający się z papierów wartościowych w imiennej kwocie 63863 złr. 62 ct. w. a i z prawa poboru piątej części myta i legatów przymusowych, przynoszącego rocznie przeciętnie około 23.000 złr. w. a. Ten zakład jest zatem fundacyą wcale znaczny majątkową, a jakkolwiek dekretemi nadwornymi z dnia 22. Października 1818 do L. 22.987 i z dnia 11. Lutego 1819 do L. 2.675 do rzędu zakładów lokalnych zaliczonym został i włożono na gminę miasta Lwowa obowiązek pokrywania niedoborów tego zakładu; to jednakże nie pozbawiała ta okoliczność wedle wyraźnego postanowienia dekretu nadwornego z dnia 4. Grudnia 1817 do L. 28.919 rzeczonyj zakładu swojej samodzielności i osobistości, tylko zapewniała mu w razie niedostateczności własnych funduszy pomoc z zasobów miasta Lwowa, ponieważ przeważnie dla jego korzyści ten zakład utworzonym został. Bezpośredni zarząd tego zakładu i owszem wyraźnie Gubernium zastrzeżonym został, co niemożliwem byłoby, gdyby ten zakład przez powyższe orzeczenie utracił był swoją indywidualność, swój charakter fundacyi i stał się był własnością gminy.

Dalszą cechą tej indywidualności czyli osobowości tego zakładu jest wyraźne zawowanie przy oddaniu go pod zarząd Wydziału krajowego, że Wydział krajowy zachowa cele i przeznaczenie jego, aktem fundacyjnym lub ustawą oznaczone, niemniej statuta, dyrektywy i normowane urządzenia; przyczem jednak wyraźnie wyrzeczono, iż zakres działania Wydziału krajowego co do ekonomicznego zarządu rzeczonyj zakładu pod żadnym względem ograniczonym nie jest.

Historya w mowie będącego zakładu chorych, jakoteż liczne postanowienia gubernialne i nadworne, a między niemi ostatnie dekreta Namiestnictwa z dnia 8. Stycznia 1864 do L. 45.146 i Ministerstwa stanu z dnia 20. Czerwca 1864 do L. 10.067 świadczą, że władze rządowe, zarządzające podówczas rzeczonym zakładem na tej samej podstawie, na jakiej nim obecnie Wydział krajowy zarządza, kupowały, budowały, i przekształcały gmach szpitalny bez odniesienia się do

gminy miasta Lwowa, i bez uzyskania przyzwolenia jej, a zatem wykonywały w całej pełni taki sam nieograniczony zarząd rzeczonoego zakładu, jaki przelały w akcie oddania na Wydział krajowy.

Zakład chorych w powszechnym szpitalu Lwowskim nie jest w prawdzie z funduszu krajowego wyposażonym, a tem samem nie należy do zakładów w ustępie I. §. 18. stat. kraj. wymienionych. Ten zakład jednak, na podstawie wyraźnego upoważnienia Ministerstwa stanu z dnia 25. Września 1862 do L. 4160 Wydziałowi krajowemu, jako organowi zarządzającemu i wykonawczemu Wysokiego Sejmu w nieograniczony ekonomiczny zarząd oddanym, więc osobnem postanowieniem Reprezentacyi krajowej przekazany został. Nie podpada przeto wątpliwości, że wszelkie postanowienia w sprawach ekonomicznych tego zakładu należą w myśl ustępu III. §. 18. stat. kraj. do spraw krajowych, a zatem Wysoki Sejm uprawnionym jest do powzięcia postanowień przez Wydział krajowy projektowanych.

W skutek rokowań o zaciągnięcie pożyczki, łatwo zająć może potrzeba przeniesienia własności całego gmachu na jeden zakład. Dla tego dodaje komisya odpowiedni ustęp do wniosku Wydziału krajowego.

Komisya szpitalna wnosi przeto w myśl sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 25. Sierpnia 1871 do L. 11.687:

Wysoki Sejm raczy powziąć uchwałę pod A. dołączoną.

A].

We Lwowie dnia 29. Września 1871.

Horodyski,
przewodniczący.

Paweł Skwarczyński,
sprawozdawca.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Second block of faint, illegible text.

Third block of faint, illegible text.

Fourth block of faint, illegible text.

Stenograph

Faint text, possibly a name or title.

Faint text, possibly a name or title.

A].

Uchwała

Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem

z dnia

w sprawie powiększenia i pokrycia nowym dachem gmachu powszechnego szpitalu we Lwowie.

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomerji wraz z Wielkiem księstwem Krakowskiem upoważnia Wydział krajowy:

1) do użycia kapitałów będących własnością zakładu położnic i zakładu obłąkanych w powszechnym szpitalu lwowskim na częściowe zaspokojenie dotąd jeszcze nie spłaconej resztującej ceny kupna części gmachu szpitalnego we Lwowie pod L. 349 $\frac{1}{2}$ położonego, od tych zakładów funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego należącej się.

2) Do sprzedania — jeżeli tego potrzeba zajdzie — części gmachu szpitalnego we Lwowie pod L. 349 $\frac{1}{2}$ położonego, będących własnością zakładu położnic i zakładu obłąkanych zakładowi chorych w powszechnym szpitalu lwowskim, i kupienia tych części od zakładu chorych i zakładu obłąkanych na rzecz zakładu chorych w powszechnym szpitalu lwowskim za cenę kupna oznaczyć się mającą w drodze ocenienia przez biegłych, jakoteż do użycia kapitałów będących własnością zakładu chorych na całkowite lub częściowe zaspokojenie ceny kupna części gmachu szpitalnego, będących własnością zakładu położnic i zakładu obłąkanych.

3) Do zaciągnięcia na niepodzielną hypotekę całego gmachu szpitalnego we Lwowie pod L. 349 $\frac{1}{2}$ położonego, w razie potrzeby za poręką kraju, — pożyczki stopniowo umarzającej się w rocznych spłatach, do wysokości 150.000 złr. w. a. i do użycia sumy w ten sposób otrzymanej:

a) na przybudowanie brakującej części prawego skrzydła gmachu szpitalnego we Lwowie, na pokrycie całego gmachu nowym ogniotrwałym dachem i podniesienie drugiego piętra, na budowę nowej pralni, trupiarni i szopy, tudzież na potrzebne większe reparaacje w gmachu szpitalnym, niemniej

b) na spłacenie funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego reszty ceny kupna na gmachu ciężącej, równie jak w razie przyjscia do skutku sprzedaży części tego gmachu, będącej własnością zakładu położnic i zakładu obłąkanych zakładowi chorych na zupełne lub częściowe spłacenie zakładowi położnic i zakładowi obłąkanych ceny kupna z tego powodu rzezonym zakładom od zakładu chorych zachodzącej, — jeżeli to potrzebnem się okaże,

4) do zakupienia lub zamienienia gruntów i placów potrzebnych pod zamierzone budowy, równie jak do zaokraglenia całego obejscia gmachu szpitalnego, — nakoniec

5) do wyjednania w myśl §. 20. statutu krajowego Najwyższego zezwolenia Jego cesarskiej i królewskiej Apostolskiej Mości na wykonanie niniejszej uchwały.

Z drukarni Instytutu Staupigiańskiego; Lwów, 1871,
pod zarządem St. Huczковского
